

Colegiul Disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii

HOTĂRÂRE

22 septembrie 2022

mun. Chișinău

Nr. 162/9

**Completul de contestație nr. 2 al Colegiului disciplinar de pe lângă
Consiliul Superior al Magistraturii în componență:**

Președinte Igor Mânăscuță

Membri Angela Oteanu

Iurie Cotruță

Examinând contestația avocatului Durnescu Mihail împotriva Deciziei Inspecției judiciare nr. 656s-825p/m din 06 iulie 2022, emise pe marginea sesizării depuse la 28 iunie 2022 asupra acțiunilor judecătorului Movilă Iurie de la Judecătoria Orhei (sediul central).

CONSTATĂ:

1. Argumentele sesizării

La data de 28 iunie 2022, în adresa Consiliului Superior al Magistraturii a parvenit o plângere din numele avocatului Durnescu Mihail în interesele cet. Nichita Roman, prin care solicită tragerea la răspundere disciplinară a judecătorului Judecătoriei Orhei, sediul Central, Iurie Movilă.

Prin dispoziția inspectorului-judecător principal interimar din 29 iunie 2022, sesizarea a fost repartizată pentru examinare inspectorului-judecător Tatiana Craiu.

Autorul sesizării, avocatul Durnescu Mihail menționează că, de către judecătorul Judecătoriei Orhei, sediul Central, Iurie Movilă a fost examinată cauza contravențională în privința lui Nichita Roman.

Menționează acesta că, prin hotărârea emisă la data de 20 septembrie 2021, Nichita Roman a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzută de art.78¹ Cod contravențional și aplicat în privința acestuia sancțiunea contravențională sub formă de 60 ore muncă neremunerată în folosul comunității, instanța de judecată i-a explicat lui Nichita Roman că este obligat în termen de 10 zile să se prezinte la Biroul de probațiune, în a cărui rază teritorială își are domiciliul.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2014, s-a admis recursul declarat de avocatul Durnescu Mihail în interesele cet. Nichita Roman, casată hotărârea cu remiterea cauzei la rejudecare în alt complet de judecată.

Face referire autorul la motivele indicate în decizia Curții de Apel Chișinău, prin care colegiul penal a conchis că instanța de fond a examinat superficial cauza și nu a coroborat mijloacele de probă în condițiile în care există divergențe între declarațiile făptuitorului și a victimei.

Consideră autorul că, nu poate fi acceptată o astfel de atitudine din partea judecătorului Iurie Movilă.

Susține că instanța de fond a admis un șir de încălcări atât procesuale cât și materiale la examinarea cauzei contravenționale în privința lui Nichita Roman.

A mai menționat că instanța de judecată a constatat prin încheiere și prin ordonanță de protecție că la evenimentul din 31 august 2020 victima a fost Nichita Roman, fapt care nu a fost luat în considerație de judecătorul vizat și nu s-a expus asupra probelor.

Respectiv, prin două încheieri protocolare judecătorul a respins depunerea probelor fără a face cunoștință cu acestea și motivarea respingerii admiterii lor.

Solicită verificarea legalității acțiunilor întreprinse în cauza menționată cu sancționarea judecătorului Judecătoriei Orhei, sediul Central, Iurie Movilă.

2. Constatările inspecției judiciare

La data de 06.07.2022 Inspectorul-judecător al Inspecției Judiciare de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii, Tatiana Craiu a adoptat decizia **nr. 656s-825p/m**, de respingere ca neîntemeiată sesizarea din motivul lisei temeiurilor de abateri disciplinare, pe faptele/acțiunile descrise, care sunt neîntemeiate, acestea neconstituind temeiurile unor abateri disciplinare prevăzute de art. 4 alin. (1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Ca rezultat al verificării argumentelor expuse în sesizare, Inspecția judiciară nu a stabilit careva temeiuri rezonabile, care ar demonstra faptul comiterii de către judecătorii vizati în sesizare a unor abateri disciplinare, pasibile de angajare a răspunderii conform art. 4 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, motiv din care sesizarea a fost apreciată ca fiind întemeiată și respinsă

3. Argumentele contestației

Nefiind de acord cu decizia din 06 iulie 2022 a Inspecției judiciare emise pe marginea sesizării depuse, avocatul Durnescu Mihail a depus în termen o contestație la 20.07.2022, prin care își exprimă dezacordul asupra deciziei contestate

În motivarea contestației depuse avocatul Durnescu Mihail a menționat că decizia Inspecției judiciare din 06 iulie 2022, este una neîntemeiată și necesită a fi anulată cu obligarea Inspecției judiciare să întocmească raportul cu privire la constatarea abaterii disciplinare cu prezentarea pentru examinare Colegiului disciplinar pentru aplicarea sancțiunii disciplinare judecătorului vizat în sesizare.

Totodată în contestație au fost indicate în mod repetat asupra încălcărilor invocate în sesizare, indicând că Inspecția Judiciară eronat a concluzionat asupra netemeinicii sesizării, pe care a examinat-o superficial, menționând că judecătorul vizat în sesizare este pasibil atragerii la răspundere disciplinară.

4. Aprecierea Completului de examinare a contestațiilor

Examinând contestația avocatului Durnescu Mihail și actele administrate în ședința Completului, verificând argumentele expuse de inspectorul-judecător în decizie și cele a petiționarilor în contestație, Completul de examinare a contestațiilor consideră că, contestația este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, reieșind din următoarele considerente.

Potrivi art. 26 din Legea nr. 178 cu privire la atragere la răspundere disciplinară a judecătorilor, (1) După finalizarea cercetării disciplinare, în cazul constatării existenței elementelor constitutive ale abaterii disciplinare, inspectorul-judecător întocmește un raport, care, împreună cu dosarul cauzei disciplinare, se prezintă în termen de 3 zile colegiului disciplinar pentru examinare. În cazul în care nu se constată existența elementelor constitutive ale abaterii disciplinare, inspectorul-judecător întocmește o decizie motivată de respingere a sesizării, care poate fi contestată în modul stabilit la art.23 alin.(1¹).

Potrivit art. 28 din Legea nr. 178 cu privire la atragerea la răspundere disciplinară a judecătorilor (1) Completele de contestație examinează contestațiile împotriva deciziilor inspecției judiciare de respingere a sesizării. Procedura în fața completelor de contestație este scrisă. (3) Completele de contestație decid:

a) admiterea contestației și restituirea cauzei inspecției judiciare pentru verificări suplimentare;

b) respingerea contestației ca neîntemeiată.

Astfel, verificând circumstanțele de fapt, raportate la prevederile legale aplicabile, Completul de examinare a contestațiilor reține că, art. 4 alin. (1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor stabilește în mod exhaustiv faptele/acțiunile, care pot constitui temei de abateri disciplinare în privința judecătorilor.

Completul de examinare a contestațiilor atestă că, autorul sesizării nu indică careva abateri disciplinare, prevăzute de art. 4 alin.1 ale Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178 din 25.07.2014, însă face referire la faptul că, judecătorul Judecătoriei Orhei, sediul Central, Iurie Movilă nu a întreprins măsurile necesare de respectare a termenelor de examinare a cauzei, nu a dat o apreciere probelor din materialele prezentate, a respins depunerea probelor suplimentare și nu a prezentat în termeni proximi hotărârea emisă pe cauza contravențională, astfel încălcându-i lui Nichita Roman dreptul la un proces echitabil prin favorizarea părții vătămate.

Completul de examinare a contestațiilor, în urma verificării argumentelor expuse în sesizare constată că, dosarul „Nichita Roman – art.78/1” înregistrat la Judecătoria Orhei cu nr.4-20113084-38-4-15092020, a fost repartizat judecătorului Iurie Movilă în mod automat-aleatoriu. Pe cauza menționată au fost fixate 10 ședințe de judecată, din care unele fiind amânate din cauza neprezentării părților, inclusiv a autorului sesizării.

Prin hotărârea emisă de judecătorul Judecătoriei Orhei, sediul Central, Iurie Movilă la data de 20 septembrie 2021, s-a hotărât a-l recunoaște vinovat pe Nichita Roman, de comiterea contravenției prevăzute la art.78/1 Cod contravențional și aplicat acestuia,

sanctiunea contravențională, sub formă de 60 ore muncă neremunerată în folosul comunității, instanța i-a explicat lui Nichita Roman, că în termen de 10 zile, este obligat să se prezinte la Biroul de probațiune, în a cărui rază teritorială își are domiciliul.

Nefiind de acord cu hotărârea supra, avocatul Durnescu Mihail în interesele lui Nichita Roman a înregistrat recursul la Judecătoria Orhei, sediul Central la data de 05 octombrie 2021, dosarul fiind remis în adresa Curții de Apel Chișinău.

Prin decizia emisă de colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, format din judecătorii Ion Bulhac, Ghenadie Morozan și Ghenadie Lîsîi la data de 14 aprilie 2022 s-a admis recursul declarat de avocatul Durnescu Dumitru în interesele lui Nichita Roman.

În motivarea deciziei sale colegiul penal a conchis că, din materialele cauzei rezultă că instanța de fond nu a dat o apreciere cumulului de probe și nu a ținut cont de cerințele art.457-458 Cod contravențional, care prevăd examinarea contravenției sub toate aspectele, complet și obiectiv, clarificând circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea justă a cauzei.

Completul de examinare a contestațiilor respinge alegațiile autorului sesizării privind tergiversarea examinării cauzei, or acestea nu-i pot fi imputate judecătorului Iurie Movilă, de vreme ce ședințele de judecată fixate pentru data de 24 aprilie 2021, 24 august 2021, au fost amânate din cauza neprezentării avocatului Durnescu Mihail, iar la ședința din 01 septembrie 2021 avocatul a solicitat termen pentru pregătirea susținerilor verbale, ulterior nu s-au prezentat atât avocatul cât și clientul său interesele căruia le reprezintă.

Totodată se atestă că, potrivit proceselor verbale ale ședințelor de judecată, judecătorul a fost impus de situația neprezentării participanților la proces și la data de 20 septembrie 2021 a emis hotărârea pe cauza contravențională supra.

Astfel, alegațiile autorului sesizării că hotărârea nu a fost redactată în termen, nu corespund realității, or potrivit procesului-verbal și înregistrării audio a ședinței de judecată, dar și datelor Programului integrat de gestionare a dosarelor, hotărârea a fost publicată în program la data emiterii ei – 20 septembrie 2021.

De continuare Completul de examinare a contestațiilor atestă că, prin decizia emisă de instanța ierarhic superioară, Curtea de Apel Chișinău nu s-a constatat că, judecătorul Iurie Movilă ar fi aplicat eronat normele de drept procesual sau material, intenționat sau din neglijență gravă.

În acest sens Completul de examinare a contestațiilor atrage atenția asupra faptului că, potrivit hotărârii Curții Constituționale din 28 iunie 2012, sa statuat cert că ”judecătorii trebuie să dețină puterea de a-și exercita responsabilitățile judiciare, având obligația de a asigura aplicarea corectă a legii și instrumentarea cauzelor în mod echitabil, eficient și în termen rezonabil. Reprezentând o garanție constituțională, independența judecătorului nu poate fi interpretată ca fiind de natură să determine lipsa responsabilității judecătorului”.

Or, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a menționat că, angajarea responsabilității judecătorului trebuie făcută sub rezerva unei prudențe determinate de

necesitatea garantării independenței și libertății judecătorilor contra tuturor presiunilor induse.

La acest capitol, relevante sunt și concluziile instanței de contencios constituțional expuse în hotărârea nr. 12 din 07 iunie 2011, în care s-a stabilit că, ”pentru angajarea răspunderii judecătorului nu este suficientă existența unei erori judiciare cauzatoare de prejudiciu drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Aceasta devine imputabilă judecătorului drept consecință a exercitării atribuțiilor cu rea-credință sau neglijență gravă”. În acest context Curtea subliniază că ”judecătorii beneficiază de imunitate în exercitarea justiției. Anularea sau modificarea hotărârii judecătorești nu este un temei determinant pentru sancționarea judecătorului”. Or, art. 19 alin. (3) din Legea cu privire la statutul judecătorului prevede că judecătorul nu poate fi tras la răspundere pentru opinia sa exprimată în îndeplinirea justiției și pentru hotărârea pronunțată, dacă nu va fi stabilită, prin sentință definitivă, vinovăția lui de abuz criminal. Potrivit art.22 alin.(2) din aceeași lege, anularea sau modificarea hotărârii judiciare nu atrage răspundere, dacă judecătorul care a pronunțat-o nu a încălcat intenționat legea. Excepție fac cazurile în care legea a fost încălcată cu neglijență, cauzând persoanelor prejudicii materiale sau morale esențiale.

În conformitate cu art. 1 alin. (3) - (4) din Legea cu privire la statutul judecătorului, judecătorii instanțelor judecătorești sunt independenți, imparțiali și inamovibili și se supun numai legii.

Judecătorii iau decizii în mod independent și imparțial și acționează fără niciun fel de restricții, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, inclusiv judiciare. Organizarea ierarhică a jurisdicțiilor nu poate aduce atingere independenței individuale a judecătorului.

Potrivit principiilor generale nimeni, în afara instanțelor judecătorești, în ordinea și procedura stabilită de atac, nu este în drept să se implice în examinarea cauzelor la instanțele judecătorești competente sau să se expună asupra legalității și temeiniciei hotărârilor emise.

Inspekția judiciară remarcă faptul că, potrivit legii judecătorul poate fi tras la răspundere disciplinară doar în cazul în care, în urma verificării argumentelor sesizării, s-a constatat existența circumstanțelor de fapt și de drept care stabilesc faptul comiterii unei abateri disciplinare.

Completul de examinare a contestațiilor reține că, în conformitate cu art.114, 115 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova justiția se îndeplinește în numele legii numai de instanțele judecătorești. Justiția se îndeplinește prin Curtea Supremă de Justiție prin curțile apel și prin judecătorii.

Astfel, Completul de examinare a contestațiilor notează că, pentru a putea fi reținută în acțiunile judecătorului Iurie Movilă componența abaterii disciplinare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. b) al Legii 178/2014, urmează a fi realizate latura obiectivă și cea subiectivă a componenței abaterii disciplinare imputate.

Potrivit Avizului nr. 3 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) și altor acte normative, urmează că doar instanța de judecată poate aprecia dacă judecătorul a aplicat neuniform legislația în mod intenționat sau din neglijență gravă și că pentru a aprecia acțiunile judecătorului privind interpretarea sau aplicarea neuniformă a legislației, trebuie să se țină cont și de raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit și că doar în cazul anulării hotărârii judecătorești defectuoase și constatării faptului că la examinarea cauzei judecătorul, intenționat sau din neglijență gravă, a interpretat sau a aplicat neuniform legislația, sancțiunea disciplinară va fi aplicată judecătorului.

Conform dispozițiilor art. 21 alin. (2) din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1995, anularea sau modificarea hotărârii judecătorești atrage răspundere în condițiile Legii nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, dacă judecătorul care a pronunțat-o, intenționat sau din neglijență gravă, a încălcat drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor fizice sau juridice, garantate de Constituția Republicii Moldova și de tratatele internaționale privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

Astfel, pentru a fi angajată răspunderea disciplinară a judecătorului pentru faptul casării actului judecătorec, devine absolut necesară proba faptului, că judecătorul care a pronunțat-o, intenționat sau din neglijență gravă, a încălcat drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor fizice sau juridice, garantate de Constituția Republicii Moldova și de tratatele internaționale privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

La caz Completul de examinare a contestațiilor atestă că, prin decizia Curții de Apel Chișinău a fost casată hotărârea pronunțată de instanța de fond, iar cauza a fost transmisă la rejudecare în alt complet de judecată, circumstanță ce denotă, că dreptul de acces liber la justiție al contravenientului nu a fost limitat.

Totodată relevant este și faptul că, în condițiile în care, cauza a fost restituită în prima instanță, Nichita Roman a fost repus în drepturile sale, având posibilitatea de a-și valorifica dreptul său de acces liber la justiție în procesul rejudecării cauzei.

În același rînd este important și faptul că, prin hotărârea Judecătoriei Orhei din 16 iunie 2022, judecătorul Ecaterina Buzu a încetat procesul contravențional în privința lui Nichita Roman în temeiul art.78/1 din Codul contravențional al RM, pe motivul intervenirii prescripției răspunderii contravenționale, deci nu din motivul lipsei faptei contravenționale.

Totodată Completul de examinare a contestațiilor atestă că, Curtea Constituțională prin mai multe hotărâri ale sale a subliniat, că independența judecătorului este o premisă a statului de drept și o garanție fundamentală a unei judecăți corecte, ceea ce presupune că nimeni nu poate interveni în deciziile și în modul de gândire ale unui judecător, decât prin procedurile judiciare stabilite și că un judecător nu poate fi tras la răspundere disciplinară numai pentru interpretarea neuniformă a legislației, prin aceasta fiind încălcate drepturile

judecătorului de a gândi liber, de a trata legea diferit, deoarece judecătorul are obligația de a se conduce de normele de drept, determinând mai întâi de toate legalitatea actului juridic în baza căruia se va rezolva litigiul.

Completul de examinare a contestațiilor respinge alegațiile autorului sesizării, precum că judecătorul a încălcat principiul contradictorialității în cadrul examinării cauzei contravenționale și că a favorizat partea vătămată.

Or, dacă participantul la proces nu este de acord cu actele judecătorești, cu acțiunile/inacțiunile judecătorului în cadrul examinării unui dosar din procedura sa, prin norma legii este reglementată adresarea cu cerere corespunzătoare, ori modul și termenul de atac, dar nicidecum nu constituie aceasta temei legal pentru înaintarea sesizării privind tragerea judecătorului la răspundere disciplinare.

Consiliul Superior al Magistraturii este organ de autoadministrare judecătorească, nu are competențe jurisdicționale și nu este în drept să se implice în examinarea cauzelor judecate de instanțele competente, să se expună și/sau să aprecieze legalitatea și temeinicia hotărârilor judecătorești.

Astfel Completul de examinare a contestațiilor consideră că, abordările din sesizare de existență a temeiurilor de abateri disciplinare în acțiunile judecătorului, sunt neîntemeiate, or sarcinile procedurale ale judecătorului constau în judecarea justă, în termenul stabilit sau rezonabil a cauzelor, în temeiul Constituției, a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, al hotărârilor și deciziilor CEDO, a hotărârilor Curții Constituționale, a legilor organice și ordinare, a actelor normative.

Completul de examinare a contestațiilor reține că, la caz, autorul sesizării vizează aspecte procedurale și de interpretare a normelor legale, care nu țin de competența Inspecției judiciare. Or, o eventuală apreciere a corectitudinii aplicării normelor legale invocate de autorii sesizării automat ar duce la aprecierea temeiniciei și legalității actelor judecătorești emise de magistrat, fapt ce excede competența Inspecției judiciare.

Astfel, Inspecția judiciară, ca organ specializat al Consiliului Superior al Magistraturii intervine la examinarea sesizării doar în limitele competenței ce îi revine, fără a interveni în procesul de înlăptuire a justiției și fără a-și aroga atribuțiile organului de înlăptuire a justiției.

Completul de examinare a contestațiilor ținând cont de cele menționate, consideră justă soluția Inspecției judiciare că, în rezultatul verificării argumentelor invocate în sesizare și din probele administrate, se constată că, faptele expuse în sesizare nu întrunesc elementele constitutive ale abaterii disciplinare, nefiind stabilite careva temeiuri rezonabile, care ar demonstra intenția și faptul comiterii de către judecătorul Judecătoriei Orhei sediul Central, Iurie Movilă, a abaterilor disciplinare, prevăzute de art. 4 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, motiv din care sesizarea întemeiat și just a fost respinsă ca neîntemeiată.

Urmare a celor menționate, Completul de examinare a contestațiilor consideră întemeiată și legală decizia Inspecției Judiciare din 06 iulie 2022, prin care a fost respinsă

ca neîntemeiată sesizarea depusă de avocatul Durnescu Mihail privind tragerea la răspundere disciplinară a judecătorului Iurie Movilă de la Judecătoria Orhei (sediul Central), or faptele invocate de către petiționar în sesizare nu conțin elementele vreunei abaterii disciplinare prevăzute de art. 4 alin. (1) din Legea nr. 178 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Astfel, în lipsa constatării careva fapte ce ar indica, că în acțiunile judecătorului vizat persistă elemente al abaterilor disciplinare, prevăzute de art.4 al.1 al Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, invocate de petiționari, Completul de examinare a contestațiilor consideră că Inspecția judiciară întemeiat a respins propunerea de admitere a sesizării parvenite, fapte ce condiționează respingerea contestației ca neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 18, 27-29 din Legea nr. 178 din 25.07.2014 Cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, Colegiul de admisibilitatea al Colegiului Disciplinar,

HOTĂRĂȘTE :

Se respinge ca fiind neîntemeiată contestația depuse de avocatului Durnescu Mihail împotriva Deciziei Inspecției judiciare nr. **656s-825p/m**, din 06 iulie 2022.

Hotărârea este definitivă.

Hotărârea se expediază părților și se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii (www.csm.md).

Președinte	/semnătura/	Igor Mânăscurtă
Membri	/semnătura/	Angela Oteanu
	/semnătura/	Iurie Cotruță